

Atte Harjanne vihr ym.

Toimenpidealoite ulkomaiden kansalaisten asepalveluksesta Suomessa

Eduskunnalle

Maahanmuuton sekä työntekijöiden ja opiskelijoiden kansainvälisen liikkuvuuden myötä Suomi on entistä kansainvälisempi maa ja Nato- ja EU-maana Suomen puolustus yhä kiinteämmin kansainvälistä toimintaa.

Asepalvelus Suomen Puolustusvoimissa on rajattu Suomen kansalaisille. Miespuolisilla kansalaisilla on velvollisuus suorittaa ase- tai siviilipalvelus, naispuolisille se on mahdollista, mutta vapaaehtoista. Kansainvälisessä Suomessa olisi luontevaa avata mahdollisuus asepalvelukseen kaikille EU-kansalaisille ja mahdollisesti kohdennetusti myös muille oleskeluluvan saaneille ulkomaiden kansalaisille.

Asepalveluksen suorittaminen on erittäin tehokas tapa integroitua yhteiskuntaan. Suomen kansalaisuuden saamisen ehtoja on tällä hallituskaudella kiristetty, ja tyypillisesti edellytyksenä on useiden vuosien asuminen Suomessa. Kansalaisuutta tavoittelevalla nuorella olisi arvokasta, jos asepalveluksen voisi suorittaa jo ennen kansalaisuuden saamista. Palveluksen suorittamiseen voitaisiin liittää myös kannustin nopeammasta kansalaisuuden saamisesta.

Tiedossamme on myös tilanteita, joissa kansalaisuuden edellytykset täyttävä henkilö haluaisi aloittaa vapaaehtoisen asepalveluksen, mutta joutuu odottamaan Maahanmuuttoviraston päätöstä. Pahimmillaan hallinnollinen viive voi johtaa asepalvelushaaveiden kariutumiseen. Suomen puolustuksessa kannattaa kuitenkin hyödyntää kaikki tarjolla oleva motivaatio ja kyky.

Palveluksen menestyksellä suorittaminen edellyttää tietysti riittävää kielitaitoa. Puolustusvoimat kouluttaa kuitenkin jo nyt vuosittain kymmeniä ulkosuomalaisia varusmiehiä, joten kokemusta hieman vaihtelevalla kielitaidolla varustettujen varusmiesten koulutuksesta on jo.

Suomalaisen asepalveluksen matala päiväraha todennäköisesti rajoittaisi kiinnostuneiden ulkomaiden kansalaisten määrää, mutta jo yksittäiset, motivoituneet ja kyvykkäät asepalveluksen suorittajat olisivat arvokkaita, ja yksilön elämälle asialla voisi olla suuri merkitys.

Ulkomaan kansalaisten asepalvelus ei ole kansainvälisesti erityisen poikkeuksellista. EU-maista Belgian, Tanskan, Ranskan, Irlannin, Luxemburgin ja Slovakian asevoimissa asepalvelus on mahdollista joko EU-kansalaisille tai ulkomaiden kansalaisille laajemmin.

Toimenpidealoite TPA 60/2025 vp

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin valmistellakseen lainsäädäntömuutokset, joilla se mahdollistaa EU-maiden kansalaisten ja mahdollisesti muidenkin ulkomaiden kansalaisten asepalveluksen Suomen Puolustusvoimissa.

Helsingissä 25.9.2025

Atte Harjanne vihr

Hanna Holopainen vihr